

Equipaments: per què, per a qui, com?

Publicat per Membre inactiu el 11/11/2014 - 12:11 | Última modificació: 01/10/2020 - 14:54

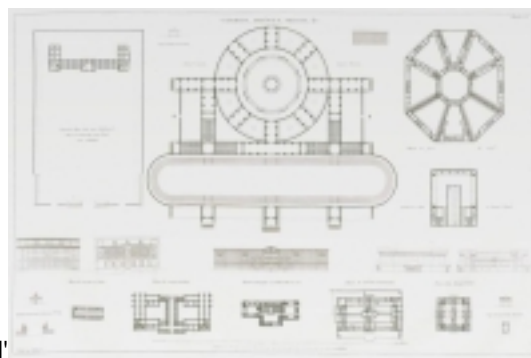

[LaCol](#) [1]

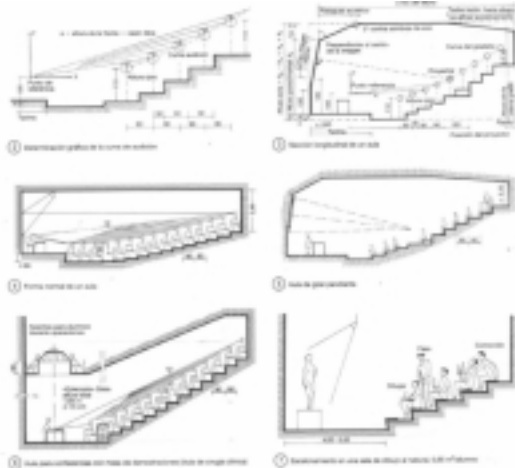
Com es decideixen quins equipaments construir? On situar-los, quina configuració tindran, quina forma? La resposta és complexa i depèn de múltiples factors: socials, polítics, tècnics, econòmics,... Nosaltres, com arquitectes, ens centrarem en aquest article en el paper que juga la nostra professió. Durant els anys de boom de construcció alguns dels nostres companys de titulació han excusat la seva participació en greus aberracions urbanístiques justificant que el seu paper era donar una simple resposta formal a un programa ja definit. L'arquitectura però no és un art independent, sinó que deu la seva raó de ser a unes necessitats humanes bàsiques. L'arquitecte, com a ciutadà però especialment com a tècnic, té la potestat de participar en la formulació del projecte des de l'inici, i si creu que no s'ajusta a la realitat, replantejar-ho. Són múltiples els casos de concursos on el guanyador ha estat aquell que ha donat una resposta diferent al que es demanava, en veure que la pregunta estava mal formulada. Només a tall d'exemple, la [Place Léon Aucoc](#) [2] (Bordeaux), on es buscava un nou disseny de la plaça. Els arquitectes Lacaton & Vassal van resultar guanyadors després d'observar que funcionava perfectament i proposar que s'invertís en manteniment.

Aquesta observació etnogràfica del lloc i de les persones que l'utilitzaran hauria de ser el requisit mínim per iniciar qualsevol projecte, encara que nosaltres preferim que aquesta observació sigui, a més a més, participada. Però moltes vegades no es comença preguntant i, sobretot escoltant, sinó que el tècnic parteix de la base que ell és qui té el coneixement. Aquesta presumpció ha creat una divisió en el poder de decisió on una elit, tècnica i política, té les capacitats per decidir el que la població necessita.

El coneixement es comparteix en manuals i catàlegs que, amb un llenguatge tècnic, pretenen fer més científica aquesta programació. Ja des de la Il·lustració l'arquitecte Jean-Nicolas-Louis Durand amb el seu "[Recueil et parallèle des édifices de tout genre](#) [3]" (1801) va assentar les bases per la creació d'una tipologia d'edificis públics (ajuntaments, jutjats, escoles, hospitals, museus,...) que la República Francesa repetiria a totes les ciutats per construir la imatge de l'Estat. Sense anar tan lluny les actualitzacions de l' "Art de projectar en l'arquitectura" (1936) de Ernst Neufert continuen sent un manual bàsic en escoles i despatxos d'arquitectura, fins el punt que és conegut simplement com "el Neufert". Aquest es tracta d'un "diccionari" on qualsevol cosa imaginable està dibuixada i acotada, és a dir amb mesures. Des d'un ànec fins a un submarí. Finalment tenim les guies que moltes administracions publiquen sobre com han de ser els seus equipaments, basades en les normatives o en les experiències anteriors. Per exemple la [guia de la Diputació de Barcelona sobre com fer escoles bressol](#) [4] o el 'P

[5] [la d'equipaments culturals de la Generalitat de Catalunya](#) [6]

Totes aquestes guies, catàlegs i manuals són eines molt vàlides i pràctiques però que sovint s'utilitzen incorrectament. Massa sovint són vistos com a normes tancades que acaben encasellant les necessitats de la gent, com si aquestes fossin universals i immutables. Molts cops hem caigut en l'absurd de dir a la gent què és el que necessita, o a imposar com ha d'utilitzar un espai. Cal entendre tot aquest coneixement com una base sobre la qual partir i contrastar amb les voluntats reals de la població.

En els nostres projectes hem adaptat aquest coneixement a un llenguatge comprensible per a persones no tècniques. Des de taules de preus de construcció a quadres de superfície. En la imatge es veuen les superfícies que ocupen els diferents espais d'un teatre-auditori convertits en rectangles físics que els participants poden manipular, afegir o sostreure fàcilment, i comparar entre ells. Un cop tenim un llenguatge comú comença el debat on les persones interessades poden aportar els seus coneixements, així com nosaltres els nostres, en igualtat de condicions. Molts cops hem observat com un participant canviava de parer després d'empoderar-se, evitant conflictes futurs fruit de la manca d'informació. Però sobretot el que constatem és la millora del projectes que s'enriqueixen amb les aportacions dels seus futurs usuaris i usuàries.

Sovint, un cop inaugurades unes noves instal·lacions veiem com al cap de pocs anys s'hi an de realitzar reformes ja que no s'havien previst certs usos, accessos, recorreguts,... Errors que eren fàcilment detectables abans del procés de disseny simplement preguntant a la gent com utilitzaria els espais. O encara pitjor, ens trobem espais que cal reconvertir totalment o adaptar per a un nou ús, ja que estan infrautilitzats perquè realment no era el que la gent necessitava o estan mal situats. La participació en la planificació i el disseny dels equipaments comporta, no només una societat més democràtica, també un millor ús dels recursos públics.

[LaCol, Arquitectura horitzontal i social](#) [7]

. LaCol és un col·lectiu de joves arquitectes, amb una clara voluntat de treball horitzontal, que vol posar l'arquitectura al servei de la transformació social, tot intervenint en l'entorn proper. LaCol treballa des de l'activisme i l'activitat ciutadana. LaCol és un taller d'arquitectura atípic, en què la implicació dels seus membres en el teixit social esdevé gairebé un requisit previ al treball arquitectònic que, posteriorment, se'ls pugui encarregar.

Categories: Debat 2014

Categories: Debats Interacció

Categories: Article

Etiquetes: polítiques públiques

Etiquetes: administració local

Etiquetes: governança

Etiquetes: institucions culturals

Etiquetes: participació

Etiquetes: #debat14

- [8]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2014/11/11/equipaments-per-que-per-qui-com>

Enllaços:

[1] <http://www.lacol.org/>

[2] <http://www.lacatonvassal.com/index.php?idp=37>

[3] <http://www.e-rara.ch/zut/content/titleinfo/2742492>

[4] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/educacio-pdf-guia_m9-pdf.pdf

[5] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/pec_26_01_11.pdf

[6] http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SGEC/Documents/Arxiu/Pec_26%2001%2011.pdf

[7] <http://lacol.org>

[8] <https://interaccio.diba.cat/node/5467>